

VENITUL, CONSUMUL SI ECONOMIILE

Concept, evolutie, inegalități între țări

Venitul national este valoarea adăugată netă – exprimată în prețurile pietei – creată în decurs de un an de către agenții economici ai unei țări, în interiorul țării și în străinătate. El exclude din aria lui de cuprindere amortizarea capitalului fix și consumurile intermediare. Venitul national are tendința de creștere. În acest sens, acționează sporirea numărului de persoane angajate în activitatea economică, creșterea eficienței, care depinde hotărâtor de gradul de calificare, dotarea tehnică a întreprinderilor, structura de ramură a economiei etc.

În procesul repartitiei primare se formează cunoscutele forme fundamentale de venituri primare: salariul, profitul, dobânda și renta. Aceste venituri intră în posesia proprietarilor de factori de producție, în măsura în care ei sunt antrenati în circuitul economic, constituind obiect al cererii și ofertei și al actelor de schimb.

CONSUMUL SI ECONOMIILE

- Mărimi absolute

În procesul folosirii, venitul obținut de către posesorii factorilor de producție se împarte în două părți: consum (C) și economii (E):

$$V = C + E$$

Asa cum apar în această formulă, consumul și economiile sunt mărimi absolute. Consumul (C) este acea parte a venitului care se utilizează pentru procurarea bunurilor și serviciilor destinate satisfacerii nevoilor curente. Economii (E) reprezintă partea din venit rămasă după scăderea consumului: $E = V - C$

Consumul poate fi, la rândul lui, privat și guvernamental. Primul are ca obiectiv solutionarea trebuintelor oamenilor, iar al doilea, solutionarea trebuintelor unor institutii guvernamentale; el este consum public. Economii se pot grupa și ele în cele două categorii.

- Înclinația spre consum și spre economii

Consumul și economiile pot fi abordate și ca relație, ca raporturi (procente) față de venit, sau ca înclinații. Pentru mai bună cunoaștere a aspectelor consumului și economiilor, a dependenței lor de venit și alți factori, precum și a consecințelor lor asupra producției, este necesar să analizăm atât înclinațiile medii, cât și cele marginale spre consum și economii. Înclinația medie spre consum (c) este relația dintre cheltuielile pentru consum și suma totală a venitului. Aceasta scoate în evidență dependența consumului de venit, relația funcțională dintre o mărime dată a venitului și cheltuielile pentru consum.

Înclinația medie spre consum se calculează, după formula:

$$\text{Presupunând că } V = 1000 \text{ lei, iar } C = 800 \text{ lei, } c = \frac{800}{1000} = 0,80$$

Înclinația medie spre consum scoate în relief cât cheltuim pentru consum dintr-o unitate monetară de venit (un dolar, o liră sterlină, un euro, un leu etc). În cazul nostru, dintr-un leu, de exemplu, consumăm 80 de bani sau 0,80 lei.

Înclinatia medie spre economii (e) este relatia dintre suma absolută a economiilor si venitul total. Ea se calculează cu ajutorul formulei:

Înclinatia marginală spre consum (c1) este relatia dintre suma de bani cheltuită pentru consum din venitul suplimentar obtinut si mărimea acestuia din urmă. Când venitul creste, ea exprimă sporul de consum pe unitatea suplimentară de venit si se calculează cu ajutorul formulei:

$$c^1 = \frac{\Delta C}{\Delta V}, \text{ unde: } \Delta C = \text{variația absolută a consumului; } \Delta V = \text{variația}$$

absolută a veniturii.

Cunoscând înclinatia marginală spre consum, stim cât se cheltuiește pentru consum dintr-o unitate suplimentară de venit (când venitul creste). Pentru exemplificare, presupunem:

	V	C	V suplím.(ΔV)	Consum suplím.(ΔC)
T_0	1000	800	—	—
T_1	1200	940	200	140

Dintr-un leu venit suplimentar, obtinut în T_1 , se consumă 0,70 lei, adică mai puțin decât s-a consumat dintr-un leu venit, obtinut în T_0 (0,80 lei).

Consumul absolut a crescut în cazul nostru, dar mai puțin decât a crescut venitul.

Primul a sporit cu 11,75%, iar al doilea cu 20%.

Înclinatia marginală spre economii (e_1) este raportul dintre economiile făcute din venitul suplimentar obtinut si mărimea acestuia din urmă. Când venitul creste, ea exprimă sporul de economii pe unitatea suplimentară

Dinamica înclinatiei spre consum si spre economii; factorii care o influentează

Pe termen lung, sporirea veniturii real antrenează scăderea înclinatiei spre consum si cresterea înclinatiei spre economii; se mărește, astfel, diferenta dintre venitul absolut si consumul absolut. Rata economiilor este, într-o perioadă anume de timp, mai ridicată la popoarele dezvoltate decât la cele în curs de dezvoltare, ori sărace.

Când consumul este egal cu venitul, economiile devin zero, iar rata consumului egală cu 1: Dacă $V = 10.000$ si C are aceeași mărime, $E = 0$; $c = 1 = 10.000/10.000$ iar $e = 0 = 0/10.000$.

Pe termen scurt, înclinatia spre consum si economii se modifică si la un venit constant datorită unor factori obiectivi si subiectivi, acționând independent de miscarea veniturii.

Factorii obiectivi. Între acești factori, un rol mai însemnat au: rata dobânzii; relatia dintre venitul prezent si cel viitor, anticipat a se obtine; politica fiscală; cursul titlurilor de valoare si gradul în care economiile depuse spre fructificare la diverse institutii sunt garantate.

Rata dobânzii în scădere descurajează economiile, iar rata dobânzii în crestere le favorizează. Aceste „îmbolduri” pozitive ori negative date economisirii sunt temporare.

Pe termen lung, ele au o acțiune opusă. Rata în creștere a dobânzii, de exemplu, stimulează o perioadă de timp economisirea, dar diminuează investițiile și gradul de ocupare a forței de muncă.

Politica fiscală crește înclinatia spre consum când ea are drept efect o repartitie mai echitabilă a veniturilor țării între familii, prin impozitarea progresivă a veniturilor mari, de exemplu, și redistribuirea unor sume de bani în favoarea familiilor cu venituri reduse. Evoluția puterii de cumpărare a banilor sensibilizează, de asemenea, deținătorii de venituri să le aloce într-un mod anume pentru consum și economii. În perioadele de inflație, rata consumului crește, populația încercând să găsească tot mai multe prilejuri de a „scăpa de bani”, de a nu economisi, căci economiile echivalează, în aceste perioade, cu scăderi ale venitului real. În perioadele de deflație, de sporire a valorii monedei, reacția este opusă, economiile oferind șansa de sporire în perspectivă a patrimoniului material și financiar al familiilor.